

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Numerus octoginta quinque canonum olim receptus in Oriente.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Athanasius quoque & Basilius non ob-
curè his canonibus utuntur. Ille quidem,
cùm de Georgij Cappadocis Arriani auda-
cia conqueritur, qui iussu Comitis per vim
sedem Alexandrinam occupavit, violatos
ab eo canones ecclesiasticos palam profite-
tur, id est, canonem apostolicum xxxi.
quo præcipitur, ut si quis seculi potestati-
bus usus, Ecclesiam per ipsos obtineat, de-
ponatur. Basilius Diaconum à gradu deje-
ctum ob crimen, non arceat communione;
quoniam antiquus est canon, ut qui à gradu
exciderunt, hac sola pœna castigentur.
Vetus ille canon quem laudat, est xxv.
canon apostolicus.

IV. Ex iis autem quæ diximus, non so-
lùm colligitur vetustas & auctoritas cano-
num apostolicorum, sed etiam eorum num-
erus. Etenim octoginta quinque canones
recentens Græci in Collectionibus suis, jux-
ta definitionem synodi in Trullo. Quo in
capite rectè illis convenit cum libro Con-
stitutionum apostolicarum, ubi canones
illi eadem serie eodèmq; numero refe-
runtur. Laudatum etiam vidimus canonem
LXXIV. à Synodo Constantinopolitana
sub Nectario, & LXXII. à Synodo Nicæna,
& LXXVI. à Concilio Antiocheno. Quin-
teriam Theodoretus in collectione sua eun-
dem numerum octoginta quinque canotum
apostolicorum servavit.

V. Difficile est in tam alto veterum scri-
ptorum silentio tempus hujus Collectionis
indagare, quam tamen certum est Conci-
lij Nicæni tempora antecessisse. Tentari
fortassè posset, nondum cognitam fuisse
Orientalibus, quando controversia inci-
dit de baptismo hæreticorum, quæ Cy-
prianum in Africa & Firmilianum in Cap-
padocia cum Stephano Summo Pontifice
commisit. Aiebant illi tinctos ab hæreticis
Spiritus sanctum (qui ad solam Ecclesiam
pertinet) suscipere non potuisse. Step-
hanus assererat traditionem veterum non es-
se innovandam, neque repetendum bap-
tismum ab hæreticis collatum, sed manus
in penitentiam baptizatis imponendas.
Stephanus nitebatur antiqua consuetudi-
ne; cui Cyprianus scripturas opponebat.
Sed Firmilianus Stephano objiciebat con-
trariam consuetudinem, quæ vigeat in
Oriente: *Quod quidem adversus Stephanum
vos Afri dicere potestis*, inquit ille ad Cypria-
num, *cognita veritate errorem consuetudinis re-
liquisse. Ceterum nos veritati & consuetudinem
jungimus, & consuetudini Romanorum, con-
suetudinem, sed veritatis, opponimus; ab ini-
tio hoc tenentes quod à Christo & Apostolo est tra-
ditum.* Petri & Pauli locos, quos in supe-

riori parte epistolæ laudaverat, intelligit.
Nihil opportunius accidere poterat hac
disputatione ad citandos in testimonium
canones apostolicos, si ea tempestate com-
pacta fuisset Collectio qua hodie utimur.
Etenim ad confirmandam consuetudinem
illam constantem, quam Firmilianus Ste-
phano obtendebat, proferre poterat ca-
nonem apostolicum XLVI. conceptum in
hæc verba, è versione Dionysij Exigui:
*Episcopum aut Presbyterum, hæreticorum susci-
pientem baptisma, damnari præcipimus. Que
enim conventio Christi ad Belial, aut quæ pars
fidei cum infideli?* Et canonem XLVII.
*Episcopus aut Presbyter, si eum, qui secundum
veritatem habuerit baptisma, denuo baptizaverit,
aut pollutum ab impiis non baptizaverit, de-
ponatur, tanquam deridens crucem & mortem
Domini, nec sacerdotes à falsis sacerdotibus dis-
cernens.* Itaque è silentio Firmiliani collige-
re licet, incognitos ea ætate Orientalibus
fuisse canones apostolicos. Quid si hæc con-
tentio collectionis hujus occasionem præ-
buerit? & ut Romanæ Ecclesiæ traditio &
auctoritas à Stephano prolata, objecto ve-
luti clypeo repelleretur, huic collectioni,
(quæ antiquæ disciplinæ in Oriente vigen-
tis capita omnia, imò verò & sacramento-
rum ritum complectitur) constitutionum
apostolicarum & canonum à Clemente Ro-
mano editorum nomen inscriptum fuerit?
Conquerebatur enim Firmilianus injuriam
fieri Apostolis Petro & Paulo, quòd eos
auctores tam alienæ traditionis Stephanus
faceret: *Adhuc etiam, inquit, infamans Pe-
trum & Paulum beatos Apostolos, quasi hoc ipsi
tradiderint, qui in epistolis suis hæreticos exe-
crati sunt, & ut eos evitemus monuerunt.*
Quare ne dignitate apostolicæ sedis, epi-
scopatus sui loco, & Cathedræ Petri, quam
per successionem tenere Stephanus profite-
batur, Christianorum animos à Firmiliani
sententia averteret, necessarium visum est
testimonium aliquod, quo Petri auctoritas
Petri successori opponeretur. Et ne ullus
superesset dubitandi locus in controversiis
quæ traditionum antiquarum occasione ac-
cidere possent, placuit eas libro constitu-
tionum apostolicarum & Breviario cano-
num apostolicorum complecti, prout in
Oriente traditionum usus invaluerat. Com-
modùm accidit ut frequentes Orientalium
Ecclesiarum Episcopi Iconium convenirent
anno CCLVIII. ad controversiam illam
de baptismo hæreticorum dirimendam, ubi
eadem sententia constituta est quam apo-
stolici canones XLVI. & XLVII. exhi-
bent. Hæc sunt Firmiliani verba, rem ge-
stam narrantis: *Hæretico enim sicut ordinare*

Athan. ep. ad
Cynth.

In illis ep. ad
Apost. cont. 1.
Alia ep. ad
Cynth.

Syn. in Trullo.
1. in illis ep.
2. in illis ep.
3. in illis ep.

Theodoretus in
Synopse.

Firmilianus in ep.
ad Cyprian.

Canon apost. 46.
& 47.